

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Τροποποίηση του ν. 3190/1955 περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από 19 άρθρα, διαρθρώνεται δε σε δύο κεφάλαια.

Το κεφάλαιο Α΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 1-13) περιλαμβάνει ρυθμίσεις εταιρικού δικαίου. Ειδικότερα, με τα άρθρα 1 έως 9 τροποποιείται το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (ν. 3190/1955 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης») και, μεταξύ άλλων, επέρχονται οι εξής αλλαγές εν σχέσει προς τα σήμερα ισχύοντα:

- Ορίζεται ότι η εταιρική επωνυμία μπορεί να σχηματίζεται, όχι μόνο από τα ονόματα των εταίρων ή από το αντικείμενο της επιχείρησης, αλλά και από άλλες λεκτικές ενδείξεις.
- Προβλέπεται ότι η ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός ευρώ.
- Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης Ε.Π.Ε., όχι μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, αλλά και με τη χρήση πρότυπου καταστατικού.
- Αποσαφηνίζεται ότι η Ε.Π.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα μόνο με την εγγραφή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.).
- Καταργείται η «διπλή» δημοσιότητα (μητρώο Ε.Π.Ε. και Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) και αντικαθίσταται από τη δημοσιότητα του Γ.Ε.ΜΗ.

- Προβλέπεται νομοθετικώς η δυνατότητα εξόδου εταίρου από την Ε.Π.Ε. με δήλωσή του προς τον διαχειριστή, υπό την επιφύλαξη καταστατικών προϋποθέσεων ή περιορισμών.

- Ανακαθορίζονται τα ποσοστά πλειοψηφίας των εταίρων, προκειμένου η συνέλευση αυτών να αποφασίσει την τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης.

- Ανακαθορίζεται το πλαίσιο αναφορικώς προς τη διαδικασία διάλυσης και εκκαθάρισης και εισάγεται η δυνατότητα αναβίωσης της Ε.Π.Ε.

- Ορίζεται το καθεστώς εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή πρακτορείων αλλοδαπών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, αναλόγως του αν αυτές εδρεύουν εντός ή εκτός κράτους μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Συγκεκριμένως, με τα άρθρα 1 έως 9 του νομοσχεδίου τροποποιούνται διατάξεις των ακόλουθων κεφαλαίων του ν. 3190/1955:

- του κεφαλαίου Α΄ ως προς ζητήματα της εταιρικής επωνυμίας (άρθρο 1),

- του κεφαλαίου Β΄ ως προς ζητήματα της σύστασης, του ελάχιστου περιεχομένου του καταστατικού και της δημοσιότητας των Ε.Π.Ε. (άρθρο 2),

- του κεφαλαίου Γ΄ ως προς ζητήματα της συνέλευσης των εταίρων, και του διορισμού και της ανάκλησης διαχειριστών (άρθρο 3),

- του κεφαλαίου Δ΄ ως προς ζητήματα μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων και εξόδου εταίρου από την Ε.Π.Ε. (άρθρο 5),

- του κεφαλαίου Ε΄ ως προς ζητήματα τροποποίησης της εταιρικής σύμβασης, μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου, καθώς και ως προς τις μονοπρόσωπες Ε.Π.Ε. (άρθρο 6),

- του κεφαλαίου ΣΤ΄ ως προς ζητήματα των αναγκαίων πλειοψηφιών για τη λήψη αποφάσεων, εκκαθάρισης και αναβίωσης Ε.Π.Ε., και ετερορρυθμίων κατά μετοχές εταιρειών (άρθρο 7), και

- του κεφαλαίου Ι΄ ως προς ζητήματα εγκατάστασης στην Ελλάδα υποκαταστημάτων αλλοδαπών Ε.Π.Ε. (άρθρο 8).

Επίσης, στον ν. 3190/1955 εισάγεται νέο κεφάλαιο Γ1΄, διά του οποίου ρυθμίζονται ζητήματα σύνταξης, ελέγχου και δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων, και διανομής κερδών (άρθρο 3), καθώς και νέο κεφάλαιο Ι1΄, διά του οποίου τίθενται δικονομικές διατάξεις για τις Ε.Π.Ε. (άρθρο 9).

Περαιτέρω, τροποποιούνται διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 4072/2012, ως προς ζητήματα του τρόπου διαμόρφωσης της εταιρικής επωνυμίας των ανωνύμων εταιρειών, των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών και των προσωπικών εταιρειών, κατ' ακολουθία των ρυθμίσεων του άρθρου 1 του νομοσχεδίου για τις Ε.Π.Ε. (άρθρο 10), τίθενται εξουσιοδοτικές (άρθρο 11) και μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 12), και ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 13).

Το κεφάλαιο Β΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 13-19) περιλαμβάνει λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Ειδικότερα, τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4497/2017 ως προς ζητήματα υπαίθριου εμπορίου (άρθρο 14), τροποποιείται ο ν. 4412/2016, ώστε, στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, να μπορούν να χορηγούνται εγγυήσεις και από ασφαλιστικές επιχειρήσεις (άρθρο 15), και ρυθμίζονται ζητήματα της Εθνικής Ελληνικής Επιτροπής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (άρθρα 16 και 18). Περαιτέρω, επέρχονται τροποποιήσεις του ν. 3421/2005, και το στρατολογικό ευεργέτημα της πρόωρης απόλυσης από τις ένοπλες δυνάμεις επεκτείνεται σε όλους τους γιους και αδελφούς προσώπου που τραυματίστηκε ή απεβίωσε εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας, αντί σε έναν που ισχύει σήμερα (άρθρο 17). Τέλος, ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 19).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2

Με την προτεινόμενη παράγραφο 2 τροποποιείται το άρθρο 6 του ν. 3190/1955 και, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι η διάρκεια της Ε.Π.Ε. είναι, υποχρεωτικός, ορισμένου χρόνου, ενώ, μέχρι σήμερα, δεν αποκλείεται και η σύσταση Ε.Π.Ε. αόριστης διάρκειας. Παρατηρείται ότι από την αιτιολογική έκθεση δεν προκύπτει σαφώς για ποιον δικαιοπολιτικό λόγο αποκλείεται πλέον η σύσταση Ε.Π.Ε. αόριστης διάρκειας.

Συναφώς, επισημαίνεται ότι, βάσει του τεθέντος σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση, στις 18-5-2018, σχεδίου νόμου «περί Αωνύμων Εταιρειών», θα επιτρέπεται πλέον η διάρκεια της αώνυμης εταιρείας να είναι ορισμένου ή και απεριόριστου χρόνου.

2. Επί του άρθρου 4

Με την προτεινόμενη παράγραφο 1 ορίζεται ότι πριν από το άρθρο 22 του ν. 3190/1955 «προστίθεται τίτλος ως εξής: “Κεφάλαιο Γ1’ - Οικονομικές καταστάσεις και διανομή κερδών”». Παρατηρείται ότι η ανάγκη δημιουργίας νέου κεφαλαίου δεν παρίσταται νομοτεχνικώς προφανής. Επίσης, δεν φαίνεται νομοτεχνικώς επιτυχής η ένταξη στο νέο κεφάλαιο του άρθρου 26 του ν. 3190/1955 περί ευθύνης των διαχειριστών της Ε.Π.Ε., δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις του δεν αφορούν τις οικονομικές καταστάσεις ή τη διανομή των κερδών της Ε.Π.Ε.

3. Επί του άρθρου 7 παρ. 10 και 11

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις αντικαθίσταται ο τίτλος (παρ. 10) και το περιεχόμενο (παρ. 11) του άρθρου 50α του ν. 3190/1955. Δεδομένου ότι, διά της παραγράφου 9 του άρθρου 7 του νομοσχεδίου, το άρθρο 50α του ν. 3190/1955 έχει ήδη αναριθμηθεί σε άρθρο 50β, θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο η πρώτη πρόταση της παραγράφου 10 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «10. Ο τίτλος του άρθρου 50β του ν. 3190/1955, όπως αναριθμήθηκε με την προηγούμενη παράγραφο, αντικαθίσταται ως εξής:» και η πρώτη πρόταση της παραγράφου 11 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «11. Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 50β του ν. 3190/1955, όπως αναριθμήθηκε με την παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου, αντικαθίστανται ως εξής:»

4. Επί του άρθρου 7 παρ. 11

Με την προτεινόμενη διάταξη, μεταξύ άλλων, αναδιατυπώνεται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 50β (νυν 50α) του ν. 3190/1955, ώστε η αναφορά στο β.δ. της 16.6.1910 να αντικατασταθεί από αναφορά στον ν. 4072/2012. Συναφώς, μπορεί να δημιουργηθεί προβληματισμός ως προς το εάν, για την ταυτότητα του λόγου, πρέπει στις προσωπικές εταιρείες, επί των οποίων εφαρμόζονται οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 καθώς και των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 50β, να περιληφθούν και αυτές στις οποίες όλοι οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι είναι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες.

5. Επί του άρθρου 8

Με την προτεινόμενη παράγραφο 2 ορίζεται ότι, για την εγγραφή υποκαταστήματος αλλοδαπής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης στο Γ.Ε.ΜΗ., πρέπει, μεταξύ άλλων, να προσκομίζεται και «πιστοποιητικό καλής λειτουργίας της αρμόδιας αρχής ή του εμπορικού μητρώου της χώρας προέλευσης».

Επισημαίνεται ότι δεν αναφέρεται σε τι ειδικότερα συνίσταται το περιεχόμενο αυτού του πιστοποιητικού.

6. Επί του άρθρου 9

Με τις προτεινόμενες διατάξεις προστίθεται στον ν. 3190/1955 νέο κεφάλαιο «Ι1», υπό τον τίτλο «Γενικές Δικονομικές Διατάξεις», το οποίο περιλαμβάνει ένα μόνο άρθρο (59α) άνευ τίτλου. Παρατηρείται ότι θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο, αντί της προσθήκης νέου κεφαλαίου, οι προτεινόμενες

ρυθμίσεις να ενταχθούν στις διατάξεις του κεφαλαίου ΙΑ΄ του ν. 3190/1955 και ο τίτλος του κεφαλαίου αυτού να τροποποιηθεί σε «Δικονομικές και Ποινικές Διατάξεις».

Περαιτέρω, διά του νέου άρθρου 59Α του ν. 3190/1955 θεσπίζεται, μεταξύ άλλων, αποκλειστική δωσιδικία του δικαστηρίου της έδρας της Ε.Π.Ε. για τα ένδικα βοηθήματα που θεσπίζονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Παρατηρείται ότι από την αιτιολογική έκθεση δεν προκύπτει σαφώς για ποιον δικαιοπολιτικό λόγο αποκλείεται η δυνατότητα να προβλεφθεί διαφορετική δωσιδικία, με σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της Ε.Π.Ε.

Εξ άλλου, επισημαίνεται ότι, βάσει του σχεδίου νόμου «περί Ανωνύμων Εταιρειών» που τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση στις 18-5-2018, στις Α.Ε. θα επιτρέπεται πλέον και η υπαγωγή των διαφορών αυτών σε διαιτησία, εφόσον αυτό προβλέπεται από το αρχικό καταστατικό ή εφόσον εισαχθεί εκ των υστέρων σχετική καταστατική ρύθμιση με ομόφωνη απόφαση των μετόχων.

7. Επί του άρθρου 10

Στις παραγράφους 1 (εσωτερική παρ. 2), 2 (εσωτερικές παρ. 2 και 3), 3 (εσωτερική παρ. 1) και 4 (εσωτερική παρ. 1), για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, πρέπει να διαγραφεί το διαζευκτικό «ή» στη φράση «ή/και το ακρωνύμιο».

8. Επί του άρθρου 12

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «εταιρείες περιορισμένης ευθύνης οι οποίες έχουν ορίσει, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τη διάρκεια της εταιρείας ως αόριστη έχουν ημερομηνία λήξης την 31 Δεκεμβρίου 2021, εκτός αν, με τροποποίηση του καταστατικού τους πριν την τελευταία αυτή ημερομηνία, ορισθεί άλλη ημερομηνία λήξης αυτών, οπότε ημερομηνία λήξης τους θα είναι εκείνη που θα ορίζεται στο καταστατικό». Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, στόχος της ως άνω ρύθμισης είναι «να εναρμονιστεί η διάρκεια κάποιων ήδη υπαρχουσών Ε.Π.Ε. με την απαίτηση του νόμου να είναι όλες οι Ε.Π.Ε. ορισμένης διάρκειας γιατί έχει διαπιστωθεί στην πράξη ότι κάποιες Ε.Π.Ε. προέβλεπαν αντίθετα στο καταστατικό τους (προέβλεπαν αόριστη διάρκεια). Με τη διάταξη αυτή, όσες Ε.Π.Ε. όντως έχουν ορίσει στα καταστατικά τους αόριστη διάρκεια και δεν μεριμνή-

σουν να το τροποποιήσουν εγκαίρως, λύονται και τίθενται αυτοδίκαια σε κατάσταση εκκαθάρισης στις 31 Δεκεμβρίου του 2021».

Παρατηρείται ότι από την αιτιολογική έκθεση δεν προκύπτει ο λόγος δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλει τόσο σοβαρή συνέπεια (αυτοδίκαια λύση) σε, καταρχήν, νομίμως λειτουργούσες Ε.Π.Ε., σε περίπτωση κατά την οποία δεν θα προβούν σε τροποποίηση του καταστατικού τους εντός της τασσόμενης προθεσμίας.

9. Επί του άρθρου 13

Η προτεινόμενη διάταξη ορίζει τις διατάξεις του ν. 3190/1955 που καταργούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, η κατάργηση των διατάξεων αυτών προτείνεται διότι «κρίνονται ανεπίκαιρες και έχουν τεθεί σε αχρησία. Επιπλέον, καταργούνται διατάξεις, οι οποίες βρίσκονται σε αντίθεση με νεότερες υφιστάμενες διατάξεις».

Παρατηρείται ότι στις καταργούμενες διατάξεις περιλαμβάνεται και το άρθρο 56, υπό τον τίτλο «Φορολογικά διατάξεις», η παράγραφος 2 του οποίου παραμένει ως σήμερα σε ισχύ και αποτελεί το νομοθετικό έρεισμα για την εξομοίωση των ανωνύμων εταιρειών προς τις Ε.Π.Ε. ως προς τον εφαρμοστέο συντελεστή τέλους χαρτοσήμου. Τυχόν κατάργησή της θα έχει ως συνέπεια τη μη εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπουν μειωμένο φορολογικό συντελεστή τέλους χαρτοσήμου για τις ανώνυμες εταιρείες (άρθρο 15 παρ. 1α του Κώδικα Νόμων Τελών Χαρτοσήμου), όχι μόνο για τις Ε.Π.Ε., αλλά και για τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες (βλ., σχετικώς, άρθρο 116 παρ. 11 του ν. 4072/2012 και εγκύκλιο πολ. 1189/2017).

10. Επί του άρθρου 17

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 58 του ν. 3421/2005 και επεκτείνεται το στρατολογικό ευεργέτημα της πρόωρης απόλυσης από τις ένοπλες δυνάμεις σε όλους τους γιους και αδελφούς προσώπου που τραυματίσθηκε ή απεβίωσε εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας, αντί σε έναν που ισχύει σήμερα. Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, «με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η δυνατότητα επέκτασης του στρατολογικού ευεργετήματος της οριστικής απόλυσης από τις Ένοπλες Δυνάμεις μετά τη συμπλήρωση χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας τουλάχιστον τριών μηνών σε όλους τους γιους και αδελφούς των προσώπων που απεβίωσαν ή τραυματίσθηκαν εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας. Ειδικότερα,

λαμβάνοντας υπόψη τις όλως ιδιαίτερες συνθήκες της οικογένειας που επλήγη με θάνατο ή τραυματισμό μέλους της εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας, διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της ως άνω ευεργετικής ρύθμισης υπό το φως της συνταγματικής επιταγής της προστασίας του θεσμού της οικογένειας. Η ρύθμιση υπαγορεύεται από λόγους κοινωνικής ευαισθησίας και ηθικής συμπαράστασης υπό το πρίσμα της μέριμνας που οφείλει να επιδεικνύει η πολιτεία προς τις οικογένειες των θυμάτων και αφού λήφθηκε υπόψη ο ιδιαίτερα μικρός αριθμός των ατόμων που δικαιούνται να υπαχθούν στη διάταξη αυτή».

Παρατηρείται ότι η ανωτέρω ρύθμιση έχει μεν ως σκοπό την υπηρετήση της προστασίας της οικογένειας, πλην όμως η προτεινόμενη επέκτασή της σε όλους τους γιούς και αδελφούς προσώπων που τραυματίστηκαν ή απεβίωσαν εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας δεν είναι προφανές ότι συνάδει προς τη γενική αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 Σ) και προς την αρχή της στρατολογικής ισότητας (άρθρο 4 παρ. 6 Σ), κατά το σκέλος που προβλέπει δυσμενέστερη στρατολογική μεταχείριση συγγενών, προσώπων που απεβίωσαν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στις ένοπλες δυνάμεις και εξαιτίας αυτής, εν σχέσει προς συγγενείς προσώπων που απεβίωσαν εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας (προς τους οποίους, μάλιστα, το ευεργέτημα δεν φαίνεται να τελεί και σε συνάφεια προς την ψυχική οδύνη που υπέστησαν). Ο ως άνω προβληματισμός ως προς τη συνταγματικότητα της προτεινόμενης ρύθμισης επιτείνεται και κατά ότι το στρατολογικό ευεργέτημα παρέχεται, όχι μόνο σε συγγενείς προσώπων που απεβίωσαν εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας, αλλά και προσώπων που τραυματίστηκαν εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας.

Εξ άλλου, η κοινωνική ευαισθησία και η ηθική συμπαράσταση που οφείλει να επιδεικνύει η πολιτεία προς τις οικογένειες των θυμάτων τρομοκρατικής επίθεσης, όπως και ο μικρός αριθμός προσώπων που δικαιούνται να υπαχθούν στην προτεινόμενη διάταξη δεν αίρει τους ανωτέρω προβληματισμούς, λαμβανομένης υπόψη και της επί του θέματος νομολογίας του ΣΤΕ, συμφώνως προς την οποία, λόγω της αδιάσπικτης διατύπωσης της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 6 του Συντάγματος και του επιδιωκόμενου δι' αυτής σκοπού, παρεκκλίσεις από τη θεσπιζόμενη με τη διάταξη αυτή καθολικότητα της προς στράτευση υποχρέωσης των ικανών να φέρουν όπλα, ή διακρίσεις ως προς τη διάρκεια της στράτευσης, επιτρέπονται, εν όψει και της αρχής της ι-

σότητας των Ελλήνων ενώπιον του νόμου, μόνο για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που καθορίζονται από τον νόμο επί τη βάσει γενικών και αντικειμενικών κριτηρίων (ΣτΕ 3337/1987 Ολομ., 1616, 2579/1977 Ολομ., 3340/2008, 2452/2006, 1936-7/1996).

Αθήνα, 25.5.2018

Ο εισηγητής
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών